

управління. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. 2015. № 59 (1168). С. 148–152.

7. Перерва П. Г. Управление маркетингом на машиностроительном предприятии : учеб. пособие. Харьков : Основа, 1993. 288 с.

8. Ткачова Н. П., Перерва П. Г. Розвиток методів аналізу фактичного стану конкурентних переваг підприємства. *Економіка розвитку*. 2011. № 4. С. 116–120.

9. Перерва П. Г. Трудоустройство без проблем (искусство самомаркетинга). Харьков : Фактор, 2009. 480 с.

10. Перерва П. Г. Комплаенс-программа промышленного предприятия: сущность и задачи. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. Серія: Економічні науки. 2017. № 24 (1246). С. 153–158.

11. Гончарова Н. П., Перерва П. Г., Яковлев А. И. Новые технологические системы: качество, потребность, эффективность. Киев : Наук. думка, 1989. 176 с.

12. Перерва П. Г. Самомаркетинг менеджера и бизнесмена. Ростов н/Д. : Феникс, 2003. 592 с.

13. Pererva P. G., Kocziszky G., Szakaly D., Somosi Veres M. Technology transfer. Kharkiv-Miskolc : NTU «KhPI», 2012. 668 p.

УДК 336

Скрабут А. М., студент

Науковий керівник: Глухова В. І., к.е.н., доцент

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, м. Кременчук, Україна

ЗАЛУЧЕННЯ ПОЗИК З ЄДИНОГО КАЗНАЧЕЙСЬКОГО РАХУНКУ НА ПОКРИТТЯ ДЕФІЦИТУ БЮДЖЕТУ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Основним завданням Пенсійного фонду України (далі – ПФУ) є своєчасна та повноцінна виплата пенсій пенсіонерам. Пенсійне забезпечення в Україні є основною складовою державної системи соціального захисту населення. Відповідно, воно може вважатися досконалим лише тоді, коли національна пенсійна система є фінансово стабільною і захищеною від ризиків. Базовим фінансовим механізмом здійснення державного пенсійного забезпечення виступає Пенсійний фонд України [1].

Розглянемо динаміку обсягу власних доходів, видатків та дефіциту бюджету Пенсійного фонду України за 2014–2018 роки, яка представлена рис. 1.

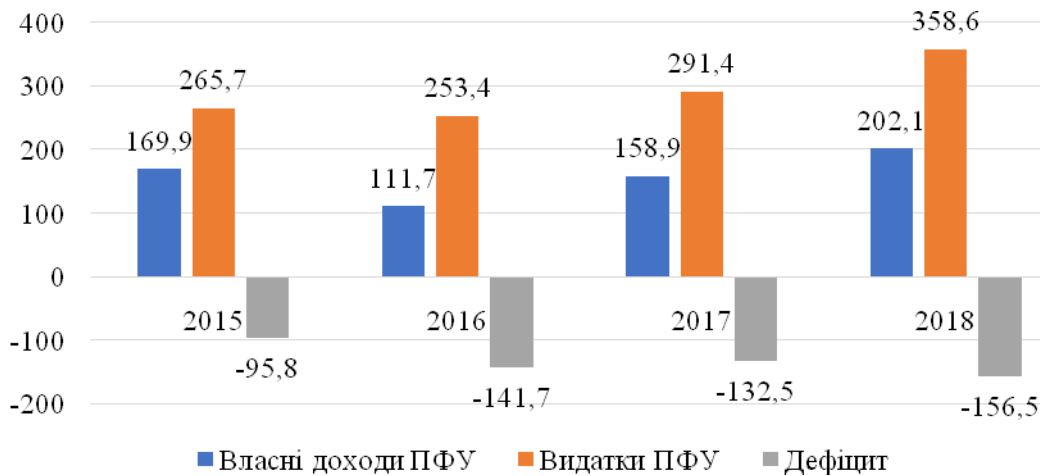

Рисунок 1 – Динаміка обсягу власних доходів, видатків та дефіциту бюджету Пенсійного фонду України за 2015-2018 рр., млрд. грн.[2]

Аналіз даних говорить про зростання дефіциту бюджету, за аналізований період, сума дефіциту зросла на 38,7% порівняно з 2015 роком. Збільшення дефіциту бюджету Пенсійного фонду спричинене в значній мірі через зменшення власних надходжень у вигляді єдиного соціального внеску, а також збільшенням витрат на пенсійне забезпечення [3].

За аналізований період видатки бюджету солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування були більшими за доходи. Перевищення видатків над доходами даного державного цільового фонду покривалося за рахунок коштів Державного бюджету України та позик з Єдиного казначейського рахунку. Повернення наданих сум позик відбувалось після закінчення виплатного періоду в межах фінансових можливостей Пенсійного фонду України[4].

Розглянемо динаміку позик ПФУ з Єдиного казначейського рахунку та рівень їх повернення на рис. 2.

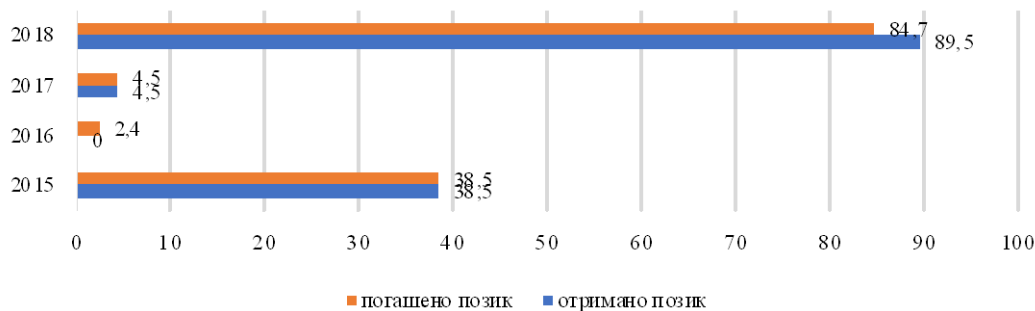

Рисунок 2 – Запозичення ПФУ з Єдиного казначейського рахунку за 2015–2018 рр., млрд. грн. [5]

Протягом 2015 року Пенсійним фондом було залучено позик на суму 38,5 млрд. грн. для покриття тимчасових касових розривів з виплат пенсій, їх погашення забезпечено протягом року в повному обсязі. Загалом за касовими видатками бюджет 2015 року був виконаний повністю.

У 2016 році вперше за останні дев'ять років ПФУ не залучав позики з Єдиного казначейського рахунку, окрім того, зменшив залишок неповернутих позик за попередні роки на 2,4 млрд грн, а також здійснив авансову виплату пенсій на січень 2017 року без залучення додаткових коштів з державного бюджету України розміром 10,4 млрд грн. Однак у другій половині січня 2017 року ПФУ здійснив запозичення з Єдиного казначейського рахунку розміром 4,5 млрд грн. Отримані запозичення були повернуті частками – наприкінці січня (2,5 млрд грн) та на початку лютого (2 млрд грн). Більше запозичень у 2017 році ПФУ не залучав [5,6].

Розглянемо на прикладі 2018 року як відбувалося залучення позик з ЄКР протягом року, помісячно рис. 3.

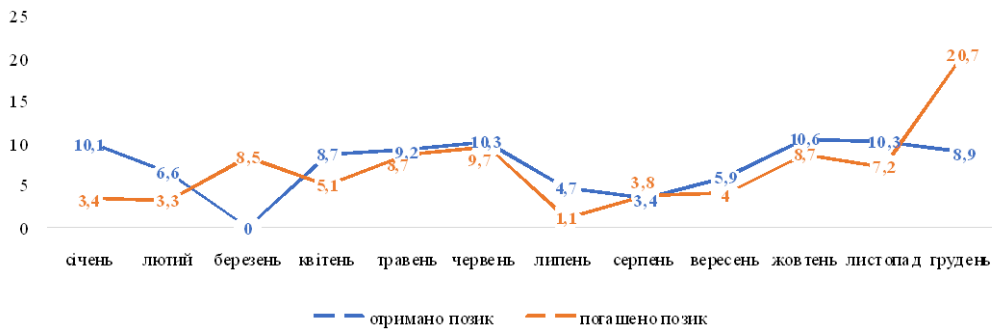

Рисунок 3 – Позики Пенсійним фондом з ЄКР протягом 2018 року, млрд. грн.
[4]

Протягом року Пенсійному фонду не вистачало доходів для повного покриття всіх видатків, тому фонд залучав кошти з Єдиного казначейського рахунку. Як видно на рис. 3, у 2018 році Пенсійний фонд залучив позики на суму 89,5 млрд. грн. Середній розмір позики становив 1,1 млрд грн. Найбільше коштів було залучено в II та IV кварталах (28,2 та 29,8 млрд грн відповідно). Найбільша сума позики становила 10,6 млрд грн і була надана ПФУ з Єдиного казначейського рахунку в жовтні 2018 року. Щодо повернення позик, то за 2018 рік ПФУ повертав кошти 102 рази на загальну суму 84,7 млрд грн. Середній розмір повернутої позики становив 8,3 млрд. грн. Найбільший рівень повернення коштів спостерігався у II та IV кварталах (23,6 та 36,7 млрд грн відповідно). Найбільшу суму було повернуто у грудні 2018 року – 20,7 млрд грн. [5]

Станом на 01.01.2019 року не повернуто 4,8 млрд грн позик, отриманих ПФУ з Єдиного казначейського рахунку.

Отже, 2018 став роком отримання найбільшої кількості позик ПФУ з Єдиного казначейського рахунку, протягом 2014–2018 рр. Для порівняння: у 2016 році не було залучено жодної позики, а також зменшено на 2,4 млрд грн залишок позик попередніх років. Залучення позик для покриття тимчасових касових розривів має важливе значення для збалансування бюджету Пенсійного фонду, вони займають лівову частку при його збалансуванні, та в більшій мірі

сприяють вирішенню проблем з покриття дефіциту бюджету, та вчасною виплатою пенсій різним категоріям пенсіонерів.

Список літератури

1. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15> (дата звернення: 06.04.2020).
2. Видатки та доходи бюджету Фонду // Пенсійний фонд України : сайт. URL: <https://www.pfu.gov.ua/statystyka/vydatky-ta-dohody-byudzhetu-fondu/> (дата звернення: 03.04.2020).
3. Кучеренко М. А., Леваєва Л. Ю. Аналіз сучасного стану системи пенсійного забезпечення в Україні. *Економічний вісник університету*. 2018. № 36 (1). С. 215–229.
4. 2018 // Державна казначейська служба України : сайт. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/2018> (дата звернення: 06.04.2020).
5. Аналіз рівня запозичень та їх повернення Пенсійним фондом України протягом 2016–2018 рр. / FEAO : сайт. URL: https://feao.org.ua/products/zapozychennia_pf16-18/ (дата звернення: 04.04.2020).
6. Звіти про виконання показників бюджету Пенсійного фонду України за 2015–2018 роки.

UDK 005.96:338.124.4

Ms Detelina Smilkova, Prof. dr Vanche Boykov

International Business School – Botevgrad, Bulgaria

THE ROLE OF COMMUNICATIONS IN IMPROVING THE EFFEVTIVENESS OF BUSINESS PROCESSES IN MANAGEMENT

In today's organizations, communication is an art through which information is transmitted, both at all managerial levels within companies and between management and employees. This is a way to help achieve the key goals and results of organizations exactly as planned.

The main objective of this development is to present and analyze the key role of communications in improving the efficiency of business processes in management, while at the same time demonstrating how this efficiency depends to a large extent on communication methods and techniques, the receptivity and trust between management and subordinates, the importance of creativity and "talent" in the communication process as part of the overall business process in companies.

The development emphasizes the claim that effective communication is the "lifeblood" of organizations, and that effective and efficient communication influences the positivity "at the core" of organizations in achieving their strategic and business goals. The indispensable role of communications undoubtedly affects not only the organizational and business climate in organizations, but also the